

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznani) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 60 D. na 1/4 strani 30 D. na 1/8 strani 15 D. na 1/16 strani 10 D. na 1/32 strani 5 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 50 par, najmanj pa skupaj 8 D.

Urejuje Viljem Rohrman.

Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nastean.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz «Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 8. Ljubljana, 30. aprila 1924. Letnik XLI.

Obseg: V splošno vednost. — Oskrbovanje mladega žita. — Dobivanje travnega semena doma. — Mlečnost in oreliove tropice. — Enkratno pripuščanje svinj. — Kje so viri večjih dohodkov? — Planinski dan v Kranju. — Planinski dan v Mozirju. — Kmetijstvo Črne gore. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Ocena knjig. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inzerati.

V splošno vednost.

Mnogo nanovo priglašanih naročnikov „Kmetovalca“, ki so se šele v zadnjem času javili za pristop h Kmetijski družbi, želi dobiti vse prejšnje številke „Kmetovalca“, ki so izišle od 1. januarja t. l. naprej. Poročamo, da je to danes povsem nemogoče, ker so se prepozno prijavili za člane. „Kmetovalec“ se je natisnil v prvih mesecih letošnjega leta v 12.000 do 15.000 natisih, vedno nekaj sto več, kakor je bilo priglašanih članov. Koncem marca je pa število priglašanih članov nenavadno poskočilo, tako da se je moral „Kmetovalec“ natisniti v 25.000 iztisih in sredi aprila celo v 26.000 iztisih. Ko bi hoteli sedaj zamudnim priglašencem natisniti iznova vse prve številke „Kmetovalca“, bi nas to stalo mnogo več, kakor znaša za ta čas vplačana naročnina. Kakor bi radi ustregli vsem novo priglašanim članom, tako nam to danes iz finančnih vzrokov ni mogoče storiti, in si morajo tako pozno priglašeni člani samisebi pripisati, če so zamudili prvih pet številke.

Upravništvo „Kmetovalca“.

Oskrbovanje mladega žita.

Pri nas ni navada, da bi za mlado žito kaj storili. Pustimo ga rasti, dokler nam dozori, brez vsakega obdelovanja in brez posebne pomoči. Če imamo kaj boljše ali slabše pridelke, če nam žito poleže, vse to pripisujemo slabši ali boljši letini za žito. In vendar

ni tako. Večkrat smo sami krivi, če pšenica slabše obrodi, če rajše poleže itd.

Če pogledamo v druge kraje, vidimo tudi na to stran več napredka. Ljudje so bolj skrbni in pomagajo žitu po svojih močeh, da se bolj krepko razvija in da se tudi nevarnemu poleganju bolj upira. Drugod se mlada strn z brano prevleče, da se s tem okoplje in da se, če treba, z ostrejšo vlaklo pregošto žito razredči, ali ga povaljajo, če ga je treba na zrahljani zemlji pritisniti na tla, da se bolj vkorenini in obraste. Tudi mu gnoje, ga oplevajo in pozneje obžanjejo, če treba. Tako oskrbovanje mladega žita je tudi pri nas potrebno. Tudi pri nas moramo priti tako daleč, da bomo pomagali mladi setvi do boljšega razvoja. Dosedaj rabimo brano pri žitu le tedaj, če nam je treba deteljo vmes sejati. Sicer je pa le pletev mladega osata običajna. Če se je žito pregošto obrastlo, ga je treba v prvi spomladi zredčiti z ostro brano. Če se je pšenica pozneje premočno razvila in se je bati poleganja, je treba pšenico obžeti. Poleglo žito daje vedno pičle in slabe pridelke. Zato je žito kolikor mogoče varovati, da ne pade in ne poleže.

Obžinjanie se mora izvršiti preden odrastejo bilke in preden se začne razvijati klasje. Obžinjamo ga na ta način, da poklestimo s srpom zgornje dele listov, ki so močno razviti, ki delajo največ gošče in sence. V taki senci zastajajo spodnji deli bilk v krepki rasti, zbledo in ostanejo šibki, tako da jim je vsako vetrovno deževje nevarno. Žitne rastline potrebujejo do tal svetlobe, da se zadost

krepeko razvijejo in da postanejo dosti odporne proti poleganju. Na mnogih mestih se je tudi letos bati poleganja. Če nam ni bilo mogoče z brano preprečiti pregoste rasti — in to se je letos vsled zamujenih spomladnih del marsikje zgodilo — potem si moramo pomagati z obžinjanjem žita, ki se mora seveda s potrebno previdnostjo izvršiti.

Tudi žitne rastline potrebujejo skrbne goje, da bo več uspeha! — n.

Dobivanje travnega semena doma.

Naša dežela potrebuje od leta do leta več travnega semena. Treba ga je za obnovo in pomladitev travnikov, treba pa tudi za napravo nove travnišćine. Vse potrebno seme moramo danes od zunaj dobivati. Vse to naročevanje je pa v zvezi z raznimi velikimi neprilikami in velikimi stroški. Pri vsem tem pa še nismo gotovi, če ga dobimo v polni vrednosti. Spričo takega položaja nastaja upravičeno vprašanje, če bi se potrebna travna semena ne dala dobivati doma.

O tem ne more biti nikakega dvoma, da bi se dalo z najboljšim uspehom pridelovati tako seme doma. Saj imamo vse potrebne naravne pogoje za pridelovanje travnega semena. Treba le, da se lotimo tega dela. Po naših krajih uspevajo vsakovrstne trave od visoke pahovke do ovčje bilnice. Treba le, da po krajevnih prilikah izbiramo tiste trave, ki se najbolj prilagajajo za naše namene. Razne najvažnejše trave uspevajo malone povsod, tako da jih povsod lahko pridelujemo. Pri pridelovanju travnega semena gre za trave, ki jih rabimo za deteljne mešanice po njivah in za travniške zmesi. Za razne deteljne mešanice potrebujemo semena od laške ljulike, mačjega repa, francoske pahovke in pasje trave. Za travniške zmesi pa poleg navedenih še travniško bilnico, zlati oves, lisičji rep, angleško ljuliko, travniško latovko, pasji rep i. dr. Vsa ta travna semena se dajo pri nas dobivati na dva načina, in sicer s pridelovanjem in z nabiranjem.

I. Pridelovanje travnega semena.

V ta namen moramo posamezne vrste trav samočisto sejati. Take semenske kulture nahajamo danes v Nemčiji in drugod. Pri nas se ni lotil takega pridelovanja dosedaj še nobeden, ker se ni kazala dosedaj tako živa potreba. Poklicani pa so v to naši veliki posestniki, ki najlaže obrnejo nekaj sveta za take namene. Potrebna pobuda bi pa morala iziti od strani semenskih trgovcev. Za pridelovanje travnega semena je treba imeti zagotovila, da se bodo taka semena tudi lahko oddala in po primerni ceni. Na slepo srečo jih ne bo hotel nihče pridelovati. Po drugih deželah imajo semenski trgovci tudi sami take kulture ali se pa pogode z večjimi posestniki, da bodo od njih jemali pridelana semena po gotovih pogojih. Tudi pri nas je tega treba. Veliko ugodnejše bi bilo, ako bi se mogli s takim semenom doma zalagati. Dobra domača semena so največ vredna in ceneja kakor tuja semena in denar ostane doma. Potrebna akcija za pridelovanje semena naj bi se od strani semenskih trgovcev začela in naj bi se potrebni interesi pridobili. Kultura travnega semena je docela preprosta in ne potrebuje ne poseb-

nega dela, ne posebnih stroškov, pa tudi ne kake posebne izvedenosti ali spretnosti.

2. Nabiranje travnega semena.

Veliko travnega semena bi se dalo dobiti tudi z nabiranjem semena po travnikih, po košenicah, po mejah in raznih tratih. S takim nabiranjem bi se lahko pečali najmanjši posestniki. Če znamo nabirati razne zdravilne rastline in gobe, zakaj se ne bi lotili tudi travnega semena. Seveda je treba, da poznamo različne vrste trav in da nabiramo vsako zase ali vsako posebej. Za nabiranje morajo biti tudi dosti zrele, kajti praznih plev ne bo nihče kupoval. Glede različnih trav smo pri nas še povsem neuki in zato bi bilo treba, da se naši ljudje pouče o različni vnašnjosti in vrednosti posameznih trav. Ta naloga bi pripadala okrajnim ekonomom. Lahko se prirede v ta namen tudi poučni tečaji. Danes imamo v vsakem okraju ekonoma, ki bi moral dajati potrebna navodila v tem pogledu. Seveda morajo biti tudi v tem primeru semenski trgovci pripravljeni, kupovati nabrana travna semena po primerni ceni. Na ta način bi se lahko veliko travnega semena doma nabralo brez posebne škode za košnjo ali krmo.

Po takih travniških mestih, kjer je dosti kake posebne trave, se lahko taki prostori ob košnji nekaj dalje časa puste, da trava pozori in se lahko za seme spravi.

Nekoliko travnega semena bi moral od časa do časa vsak posestnik tudi za svojo potrebo nabirati, ker ga potrebuje za podsetev svojih travnikov, ki pešajo skoraj povsod glede dobrih trav in ki jih je treba s podsetvijo pomlajati in s tem vzdrževati v trajno dobri rodovitnosti.

Pri nas smo vajeni dosedaj pridelovati le seme domače detelje in inkarnatke. Čas pa zahteva, da se lotimo tudi pridelovanja drugega deteljnega in travnega semena.

R.

Mlečnost in orehove tropine.

Mlečnost se kaže po eni strani v množini mleka, po drugi pa v njega kakovosti. Dobra mlečnost je pri kravah predvsem prirodno svojstvo, je pa tudi naravna posledica krmljenja. Nepobitno je, da se množina mleka obrača po krmi in da se obrača po krmi tudi kakovost ali dobrota mleka. Ob dobri zeleni krmi krave največ molzejo, ob slabi suhi pa najmanj. Od slame ne moremo zahtevati dosti mleka, niti dobrega. Velika razlika se kaže ob različni krmi tudi v maščobi mleka. Vzemite mleko, ki se namolze na planinski paši in primerjajte ga z mlekom, ki ga dobimo po repi ali zeleni turščici. Kakšna razlika v maščobi in v okusnosti enega in drugega mleka! In tako se kažejo kmalu večje, kmalu manjše razlike tudi pri drugih krmilih.

Posebno ugodno vplivajo na mlečnost razne **oljate tropine**, med katerimi zavzemata važni mesti **lanene in orehove tropine**. Oboje vplivajo silno ugodno na toščobo v mleku in na njegovó okusnost. Lanene tropine so nam v tem pogledu že odnekaj znane. Preizkušeno dobro delujejo pri molznih kravah pa tudi orehove tropine, ki so še bolj bogate na najvažnejših beljakovinah in toščah. Vsebujejo jih skupaj do 42%. Te tropine se dobivajo pri izdelovanju olja iz podzemeljskega oreha, ki spominja močno

na naše lešnike, ne samo po vnanji obliki, ampak tudi po okusu. Orehove tropine pokladamo na ta način kakor lanene in so danes najboljši nadomestek za lanene tropine. V trgovini se oddajajo zmlete. Kravam dajemo na dan po 1 do 1½ kg takih tropin.

Pokladanje orehovitih tropin priporočamo posebno za molzne krave v okolici mest, pa tudi tam, kjer se mleko posnema za izdelovanje presnega masla, ker vlivajo te tropine vrlo ugodno na tvorbo toščobe v mleku.

—r—

Enkratno pripuščanje svinj.

Ponekod imajo navado, da pripuščajo svinje samo po enkrat, tako da imajo svinje samo po enkrat mlade, potem jih pa opitajo in zakoljejo brez ozira na to, ali je bila svinja dobra ali pa slaba za praseta. Tako jim — kakor trdijo — svinjereja največ nese. Najprej dobe praseta in še tisto leto debelo opitano svinjo. Na videz ali bolje rečeno trenutno imajo prav, z živinorejskega stališča pa moramo tako reči obsojati, ker je v svojem poteku kvarna za napredek naše prasičereje.

Mladice so v splošnem **premalo razvite** in zato tudi **premalo rodovitne**. Zlasti še, če so bile zgodaj vojene. Zaraditega je tudi zarod takih mladice vobče bolj **šibko razvit** in sploh manj rodovitni, kakor zarod iz poznejših gnezd. Plemenska svinja se razvije šele z drugim in tretjim gnezdom. Takrat nam doraste in takrat nam na svojih mladičih šele pokaže, koliko je vredna za pleme. Iz drugega in tretjega gnezda so praseta najbolj razvita in najbolj sposobna za plemenske svrhe. Vobče se tudi le iz teh gnezd priporočajo za pleme.

Praseta iz prvega gnezda se načeloma ne jemljejo za pleme, ker so slabše razvita. Z **nadaljevalno rabo** takih živali za pleme, bi se lahko **vsaj reja izkazila**. Živali bi opešale v telesnem razvoju in v svoji rodovitnosti, kar bi se poznalo na **šibko razvitih telesih, na bolehavosti** in na **pojemanju rodovitosti**. Vse to bi se toliko huje maščevalo, ako bi se mladice vrhu vsega še slabo redile ali pa pre zgodaj vodile po plemenu. Na ta način mora vsa reja v kratkem propasti.

Svinja mladica naj se po prvi skotitvi opita le takrat, če ni za pleme sposobna, bodisi da je premalo rodovitna ali pa da je slaba dojilka in sploh slaba mati. Drugače pa ne, ako nam je na tem, da reja napreduje, kajti najlepša in najboljša praseta dobimo za pleme šele z drugim in tretjim gnezdom. Plemenska svinja naj se pripušča torej še **drugič in tretjič, če je dobra in rodovitna mati**.

—n.

Kje so viri večjih dohodkov?

Inž. C. J.

Za najboljšo dekle ali pa za celega hlapca ti je odrinila sestra, ki je šla zamož v sosese. Nič ni pomagalo, ženin je potrkal, dekle je reklo: „Čem!“ in šta o sv. Matiji praznovala ženitovanje. Pa ne samo, da si s svojo sestro izgubil delovno moč, ki je bila ena glavnih opor tvoji kmetiji, treba ji je bilo tudi debele denarce odšteti za doto, kakor jo je imela zapisano. O novem letu si moral zato dvigniti na upanje dvajset tisoč dinarjev pri kreditnem zavodu

v mestu, seveda proti intabulaciji in „poštenim“ obrestim; še vesel si moral biti, da si dobil. Sicer si še prejšnja leta imel to doto pripravljeno v gotovini, pa si se tolažil: „Saj se ne bo možila!“ in si tisti denar porabil za popravo hleva, za prezidavo hiše, ki se ti je zdela preveč nespodobna, in še nov koleselj si kupil od vaškega gostilničarja, ki ti je zagotavljal, da ti bo „kočija“ prinesla bogat postranski zaslužek. Zdaj si pa v škripcih in nič ne pomaga — moraš vzeti svinčnik v roko.

Tvoje posestvo leži poldrugo uro hoda od mesta in imaš: 6 ha njiv in polja, 8 ha senokošnje, ½ ha sadovnjaka in 12 ha gozda. V hlevu držiš razen konja 8 glav odrasle govede, prodaš vsako leto pa dva pitana prasiča, in gnoja pridelaj dovolj pa pustiš, da se gnojnica lepo odteka v občestni jarek. Dohodki cele kmetije ti komaj baš pokrivajo stroške, ki se ti zde najpotrebnejši. Sicer svoje blagajne doslej še nisi pisal v denarni dnevnik; ampak za letos si se pa odločil, da pričneš z vestnim zapisovanjem. Posebno, ker te je lanski najem košnje tako opeharil: s sosedi si se bil spomladi udeležil neke dražbe za odkos krme, ker si se bal spet slabe letine; sosedje so ceno visoko nagnali, ampak „če zanje ni predrago, zame tudi ni!“ si se ujezil ter izdrazil v najem oral košnje; ko si pa odkosil in praračunal pridelek, si videl, da te stane 1 kg sena 5 K.

Zdaj si se pa odločil, da boš vse vnaprej praračunal in vestno zapisoval v svoj denarni dnevnik. Zlasti, ko se ti je usadlo na pleča to neprijetno posojilo! Plačevati moraš 15% obresti, t. j. za 20.000 Din letno 3.000 Din. A namenil si se, da povrneš ta dolg čimprej, vsaj v 10 letih, ker imaš sam že dve hčerki, ki jih bo tudi treba enkrat močiti, in sina, ki bi mu rad nekoč prepustil svoj dom brez dolga. Torej moraš že letos prigospodariti iz svoje kmetije 5.000 Din čistega dohodka več kakor navadno. Odkod, kako?

Najprej ti pade misel na gozd. Toda s sekanjem bi zdaj samo zmanjševal svoje premoženje ter sam sebi kradel obresti, ki naj ti jih lesoreja povrne v bodočnosti. A živinoreja, poljedelstvo?

Ko skušaš zdaj vsaj približno ugotoviti čisti dohodek, ki si ga imel v preteklem letu iz svoje kmetije, ti pokaže račun, da si dobil za celokupno gospodarsko premoženje, ki ga imaš v kmetiji, komaj 3 do 4 % obresti, kar jedva zadostuje za preskrbo tvoje družine. Zemlje imaš dovolj, delovne moči dobiš razmeroma še poceni na razpolago — ali bi se ne dalo istimi stroški na isti zemlji boljše zaslužiti? Sicer s v kmetijo vloženi kapital v celoti le izjemoma obrestuje s 15 odstotki, toda posojila iz mestne hranilnice se moraš čimprej iznebiti! Ali ni še vedno na tvojem posestvu marsikaj neizkoriščenega, mrtvega kapitala, ki ti ne prinaša skoro nobenega dohodka? Ali bi se ne obrestovale nekatere zboljšave pri tvojem kmetovanju celo še z mnogo višjimi obrestmi? O, pač!

Na lastnih travnikih lahko pridelek podvojiš (stroški za oskrbovanje travne ruše, za ukoriščanje gnojnice, komposta ti brez skrbi prinesejo vsaj 30% obresti) in tudi iz njiv bi se dale izvleči trajno višje obresti. Bogatejši pridelki potom boljšega gnojenja, skrbnejšega obdelovanja zahtevajo pri tem zemljiškem davku skoro iste stroške kakor nemarne letine. **V zvišanju pridelkov, v praktični, intenzivni izrabi zemlje in prodajnih razmer** leži tvoj spas! Pri obilici krme bi ti tudi domača plemenska in pitavna pri-

reja, prodaja mleka v mesto itd. prinesla neprimerno večje dohodke.

In tvoj sadovnjak s starimi, zanemarjenimi rogovilami? Kako bogato ti leto za letom obrodi plemenita črešnja, ki se solnči v rebri kraj senožeti! Ali bi ti ne prinesla prodaja zgodnjega sadja krasne denarce. Marsikje se na napačnem mestu varčuje, marsikaj izdelkov bi lahko nadomestil iz lastnega posestva. Odločiš se še, da poskušaš z nekoliko večjim pridelovanjem semenskih rastlin, katerih cena je zelo vabljiva, posebno ker so tvoje razmere ugodne za tako pridelovanje. Že jeseni si odbral precej najlepšega korenja za seme; če ostane tudi nadalje lanska cena, upaš prisluziti pri 10 kg semena vsaj 500 dinarjev, itd.

Računiš in iz računov ti raste spoznanje: **bolj obrazbe in gospodarskega duha**. In naj se marsikdo **obrazbe in gospodarskega duha**. In naj se marsikdo še tako peha od jutra do večera, pa če noče ali ne zna preračunati, kaj mu nese in kaj mu je v izgubo, si ne bo nikoli opomogel do trajnega blagostanja!

(Opomba. Letos je izšla tretja izdaja priljubljene strokovne knjige „Kmetijsko gospodarstvo“ (spisal kinet. svetnik Rohrman, cena 26 Din). Komur je kaj za pravilne račune in bi rad napredno gospodaril, bo to knjigo, ki je namenjena ravno praktičnim kmetovalcem, z največjim pridom uporabljaj ter našel v njej pouk in odgovor za najraznovrstnejša gospodarska vprašanja.)

Planinski dan v Kranju.

To pomembno zborovanje se je vršilo v Kranju 25. marca ob številni udeležbi gorenjskih planincev. Zbralo se jih je v mestni posvetovalnici do 300. Ta lepa udeležba je pokazala, kako zelo je zboljšanje planšarstva našim Gorenjcem pri srcu. Dasiravno je bila vsa prireditev zamišljena kot skupna seja vseh treh planinskih odborov (radovljiškega, kranjskega in kamniškega), je vendar kazala po vsem svojem poteku znak zborovanja in manifestacije za povzdigo našega planinarstva pa tudi za potrebno pospeševanje planinarstva od strani države. Zborovanje je otvoril sklicatelj agrarni komisar **dr. Spiller-Muys**, ki je pozdravil došle zborovalce in opozarjal na pomen shoda. Vladni svetnik **Detela** je pozdravil zborovalce v imenu komisije za agrarne operacije in izrazil željo, da bi bil današen dan pričetek bolj uspešnega napredka. Ko je pozdravil zborovalce še župan **Pirc** imenom mesta in želel zborovanju mnogo uspeha, je povzel za besedo okrajni glavar **dr. Spiller-Muys**, ki je v daljšem govoru pojasnjeval naloge gorenjskega planšarstva. Po statističnih navedbah je povdarjal, da je treba gorenjskim planinam prvič zaščitite, drugič ureditve pravnih odnosajev in tretjič izboljšavanja. Z gozdarsko upravo je treba sporazumnega dela zlasti glede vprašanja ločitve gozda in pašnika, za pospeševanje planšarstva je pa treba planšarskih tečajev in gorenjske kmetijske šole. — Nato je podal izčrpno poročilo o uspehu planšarstva v minulem letu planinski nadzornik **Presel**, ki je pojasnjeval obstoječe razmere in pomanjkljivosti raznih planin in nedostatnega gospodarstva. Pašnina je znašala 100 do 120 Din za

odraslo goved, za mlajšo goved 60—70 Din, za ovce po 30—45 Din in za konja 25 Din na teden. Po tem poročilu so nastopili načelniki planinskih odborov **I. Ažman** za radovljiški okraj, **A. Cerar** za kamniški okraj in **I. Meršol** za kranjski okraj ter so podali vsak svoje poročilo in predloge za obdelovanje planin v tekočem letu. Vsi so zahtevali državne podpore. Na to je povzel besedo župnik **Piber**, ki je bodril planince k samopomoči. Kmetijski svetnik **Rohrman** je kazal na potrebo, da se planinci organizirajo in da se skupno potegujejo za svoje pravice. Naj se po zgledu vinogradnikov združijo v **planinskem odseku**, ki ga je osnovati pri Kmetijski družbi. Danes igrajo planinci napram oblastem pasivno vlogo namesto aktivne. Državne podpore so nezadostne. Razentega sta gozdarska uprava in gozdarski zakon dva naravna in nevarna nasprotnika. Inž. **Ružič** je izjavil, da je nov gozdarski zakon tako zasnovan, da se bo dalo sporazumno delati s planšarji. Sledile so še manjše debate, nakar se je velevažno in dobro uspelo zborovanje ob zahvali njega sklicatelju zaključilo.

—n.

Planinski dan v Mozirju.

Enako planinsko zborovanje se je vršilo dne 30. marca v Mozirju za planinske kmetovalce mariborske oblasti. Tudi tu se je sešlo nad 300 udeležencev pred vsem iz Savinjske doline, dalje iz slovenjgrajskega in celjskega okraja. Celo zastopniki divnega Pohorja niso izostali. Zbor je pozdravil imenom trga Mozirje njega župan **Matija Goričar**, imenom okrajnega zastopa pa podnačelnik **dr. Goričar**. Dnevni red je bil isti kakor na kranjskem planinskem dnevu. Udeležil se ga je tudi načelnik kmetijskega oddelka Veliškega župana za mariborsko oblast kmet. svetnik **inž. Zidanšek**, ki je v daljšem govoru bodril kmete-planince, češ, da je v samopomoči spas slovenskega planinarstva. Zastopniki pašnih zadrug iz Gornjega grada, Ljubnega, Luč in Solčave so se temu pozivu odzvali takoj, povdarjajoč, da so pripravljeni pričeti z melioracijami planin pod vodstvom agrarnih oblasti, zastopniki pašne zadruge Limbuš-Ruše pa so iznesli načrt te zadruge, da priredi na svojem, s pomočjo agrarnih operacij že deloma izboljšanem pašniku na Pohorju, rejo plemenjakov marjadolske pasme. Ker sta bila navzoča na zborovanju šef okrožnega agrarnega urada v Mariboru **dr. Stefančič** in upravitelj knezoškofijskega veleposestva **inž. Pelhan**, se je v principu rešilo dovoljno tudi pereče vprašanje dolgoročne zakupodaje ondotnih planin, ki je pogoj vsakemu melioracijskemu delu, tako da je upravičeno pričakovati najlepšega razcvita planšarstva tudi v savinjskih planinah.

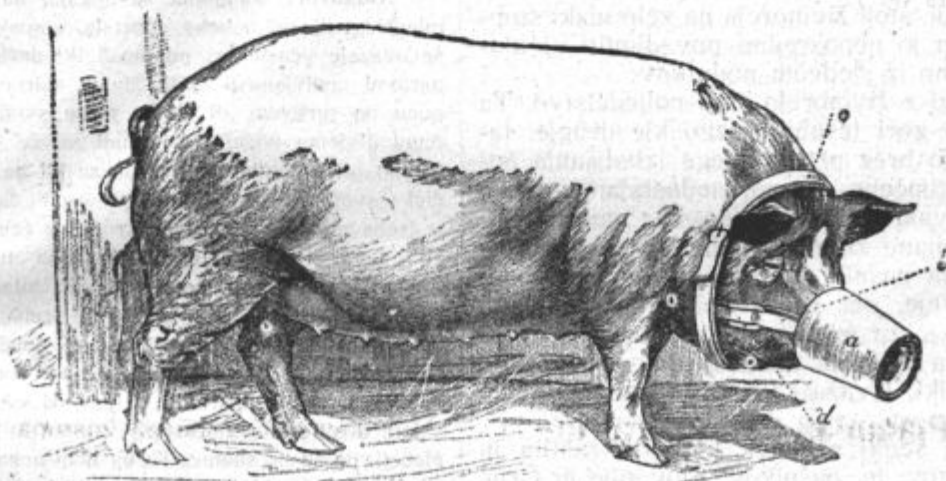
Vse zborovanje je vodil sklicatelj okrajni glavar in agrarni komisar **dr. Spiller-Muys**, ki je v obsežnem govoru pojasnil položaj štajerskega planinarstva in obrazložil, kako ga je treba dvigniti. Dajal je tudi vsestranska pojasnila na razna vprašanja, ki so prišla pri zborovanju na vrsto. Tako je vrlo dobro uspel tudi drugi planinski dan v Mozirju.

Kmetijstvo Črne gore.

K. Vrisk, okr. ekonom.

I.

Kdor pozna krajepisno lego Črne gore in njen politični razvoj, more že po njiju sklepati, da se kmetijstvo v Črni gori ni moglo povspeti na-ono stopnjo, kakor v Sloveniji. V mislih imam posebno staro Črno goro v mejah pred balkansko vojno. Ta deželca je pasivna, deloma vsled premalo razvitega kmetijstva, deloma vsled goste naseljenosti ljudstva in v primeru s površino obdelane zemlje. Ako pomislimo, da ima po statistiki iz leta 1921, vsa površina obdelane zemlje v Črni gori samo 63.282 ha, prebivalcev pa okoli 600.000, tedaj pride na enega prebivalca samo po 0.1 ha obdelane zemlje. Nova Črna gora je danes naravnost žitnica za staro. To sta pred svetovno vojno zakladali s potrebnim žitom Rusija in včasih tudi Avstrija.

Pod. 13. Torba za svinje, ki se lotijo svojih mladičev. Glej odgovor na vprašanje 39. Tako torbo je pritrditi še na pas zadaj za plečeti, ker se sicer rada sname. Torba je za 1 cm daljša kakor rilec in ima biti spredaj toliko ohlapna, da svinja lahko žre navzlic torbi, svojih mladičev pa ne more popasti.

Krivda, da je kmetijstvo tako zaostalo, ne leži samo na prebivalstvu, ampak tudi na kakovosti ondotne zemlje. Rodovitne zemlje je v Črni gori samo 28% od vse površine (966.800 ha), torej komaj dobra četrtina. Od teh 28% odpada na gozdove 21.5%, na obdelano zemljo samo 6.5%.

Resnici na ljubo moram pripomniti, da so stalni boji s Turki, kakortudi balkanska vojna in svetovna vojna zadrževali napredek kmetijstva in odtrgali kmeta za celo dobo let od svoje grude. Pomanjkanje železnic, cest in sploh občil, zadržuje še danes ugodnejši razvoj kmetijstva in izločuje to deželo od ostalih naprednejših delov naše države.

Črna gora je ena onih redkih zemelj, kamor še ni prodrli železni plug. Zemlja se še vedno orje s takozvano leseno „ralico“, ki zemljo samo plitvo rahlja, ne da bi jo obenem obračala. Ta „ralica“ je dobra za lahko, peščeno zemljo, nikakor pa ne za težjo zemljo. „Ralico“ izpodriniti pa ni lahka stvar, ker so zemljišča brdovita in kamenita, vprežna živina pa slaba. Nenaobraženemu kmetu je zelo težko dopovedati, da je delo z železnim plugom pri vsej njegovi teži vendar boljše in lažje nego z „ralico“, pri kateri živina ne vleče samo njo, ampak tudi orača, ki visi na njej navadno z vsem telesom.

Drugi nedostatek pri obdelovanju zemlje je ta, da v jeseni zemlje, ki ni obsejana z ozimino, nič ne spraše, ampak puste ležati prazno strnišče do spomladi. Na ta način je zemlja preko vsega leta le malo odprta, zračni činitelji ne morejo na njo vplivati in zemlja se nič ne odpočije. Tudi proti tej navadi se je težko boriti. Spričo pomanjkanja suhe krme uporabljajo žitno strnišče za pašnik tako dolgo, dokler ne pade sneg.

Tudi pri gnojenju zemlje ne ravnajo bolje kakor pri obdelovanju. Od gnojil prideta v poštev samo hlevski gnoj in gnojnica. Zelenega gnojenja in umetnih gnojil sploh ne poznajo. Tem bi bila cena vsled dragega prevoza tudi previsoka, tako da bi se pri najboljšem uspehu ne izplačala. Tudi kompost najdeš zelo poredkoma.

Ker se pase živina dve tretjini leta na planinah, kjer živi na prostem, je tudi pridelek hlevskega gnoja premajhen, tako da ne zadostuje niti za redno gnojenje okopavinam.

Kolobarjenje je docela preprosto. Okopavine menjavajo z žitom. Ako je pa njiva v strmi legi, sejejo na ugodnejše ležeče parcele leto za letom okopavine, na neugodno ležeče pa žita.

II.

O posameznih panogah kmetijstva je sledeče povedati:

Težko je odločiti, katera panoga je glavna, ali poljedelstvo ali živinoreja. V splošnem je dati prednost živinoreji, kajti živina hrani in oblači Črnogorca. Mlečni izdelki: sir, skorup (strjena smetana) in mleko so vsakodnevna njegova hrana.

Črnogorsko govedo je malo, dolgodlako, utrjeno in z vsako hrano zadovoljno, in edino sposobno izkoristiti pašo po ondotnih strmih in kamenitih planinah. Barve je različne, večinoma pa rjavordeče. Rediti živino plemenitejše pasme, bi pri današnjem stanju planin ne bilo mogoče. Kmetovalec, ki redi danes 5 glav govedi, bi ne mogel pri isti krmi prehraniti niti ene glave zlahtne plemenske živine. Ista potrebuje dober hlev, skrbno strežbo, dobro krmo itd., kar vse manjka v Črni gori. Domača goved se izganja zgodaj spomladi na planine, kjer ostane čez

leto in dan do novega snega. Pozimi pa se preživi v preprostih hlevih in se hrani s koruznico, slamo in čelo z dobovim listjem, če primanjkuje druge krme. Ker se v dobovem listju nahaja mnogo čreslovine, oboli goved dostikrat v prebavilih. Seno velja le kot priboljšek za molzne krave.

Važnejše kakor govedoreja je pa **ovčarstvo**. Po pasmi spada črnogorska ovca v vrsto ovac, ki jih najdemo po vsem balkanskem polotoku. Med njimi so razlike, ki se tičejo le velikosti. Največja je „Vusojevička ovca“ v okrogu andrijevačkom. Ona ima tudi najdaljšo volno.

Konjereja, svinjereja in perutninarstvo je vse slabo razvito. Kakor pri govedu, najdemo tudi pri konjih domačo črnogorsko pasmo, sposobno za prenašanje tovorov po ozkih, strmih stezicah v najhujšem mrazu in ob največji vročini. Po zunanosti nas spominjajo na male sibirskie konje. Težke, hladnokrvne konje se najde le tu in tam, kolikor jih je ostalo v Črni gori od bivše avstro-ogrške armade.

Kakor se vidi, stoji živinoreja na zelo nizki stopnji, vključno temu jo neposredno povzdigniti ni mogoče, kar bo jasno iz sledečih podatkov:

V tesni zvezi z živinorejo stoji poljedelstvo. Ta zveza je v Črni gori tesnejša nego kje drugje. Izboljšati živinorejo brez predhodnega izboljšanja poljedelstva, je izključeno. Zaradi nedostajanja dobre krme ne bi uspevala zlahka živina, kar nam potrjujejo dosedaj vpeljane živali simodolske pasme. Obstoječi travniki in pašniki ne odговarjajo potrebam moderne živinoreje, oni zadostujejo komaj sedanji živinoreji. Torej je za izboljšanje živinoreje potrebno, da se poveča pridelok krme in da se izboljšajo travniki in pašniki. Uvažati krmo od zunaj, bi bilo dosti predrago.

Primerjajmo sedaj pridelok krmskih rastlin in površine travnikov in pašnikov Slovenije in Črne gore:

Statistika iz leta 1921. nam izkazuje v hektarih:

	Skupna površina	Posetev		Površina	
		krm. rastlin	travnikov	pašnikov	
Slovenija:	1,619.712 ha	29.480 ha	259.414 ha	203.819 ha	
Črna gora:	966.800 ha	107 ha	21.577 ha	18.071 ha	

Te številke nam kažejo, kako velika je razlika v pridelovanju potrebne krme pri nas in v Črni gori. K tem številkam je treba še dodati, da je letni pridelok sena na 1 ha v Črni gori več kot za polovico slabši kakor v Sloveniji. Tako je bil leta 1922. v Sloveniji srednji pridelok 14.14 q na ha, v Črni gori pa komaj 6.15 q na ha. (Konec sledi.)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odговarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edinele na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor tukaj želi nismenega odговora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morajo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 37. Kako se napravlja medeno žganje? Tukaj mi pravijo: kuhan med. Koliko medu se potrebuje za napravo 100 l žganja? (A. K. in Sy. L.)

Odgovor: Za napravo medenega žganja je treba napraviti najprej medlec. Dobite jo, če vzamete na vsak kg medu 5 do 6 l vode. Tej raztopini je treba dodati vinskih droži, da začne medica kipeči in da se sladkor izpremeni v alkohol. Z medico je v tem primeru tako ravnati kakor z moštovi, ki ga imamo v sodu. Prav je, da se vrši kipečenje s kipečno vajo. Sod z medico bodi na toliko toplem prostoru, da se alkoholno kipečenje lahko vrši. Ko je medica pokipela, naj se kuha v žganjarskem kotlu. Koliko medu se potrebuje za napravo 100 l medenega žganja, to je zavisno od množine sladkorja v medlu. — n.

Vprašanje 38. Katere sredstvo je zoper rak na mladih drevesih? (I. M. B. v P.)

Odgovor: Na svoje vprašanje dobite odgovor v zadnjem „Kmetovalcu“. Prečitajte odgovor na vprašanje 35. — n.

Vprašanje 39. Dve prasici sta mi povrgli in obe mi hočeta požreti mladiče. Kaj mi je storiti? Prva mi jih je že pokončala, druga jih hoče ravno tako. Ljudje trdijo, da je zacoprano. (I. C. v K. pri R.)

Odgovor: Izjemoma se dogaja, da se loti svinja svojih mladičev. To ni nobena coprrja, ampak je naravni pojav, ki se opazuje včasih pri mladicah, ki prvič skote. Vzrok tiči v naravni podivjanosti takih živali, oziroma v nezdržnem nagonu po surovem ali živem mesu svojih mladičev. Povod k temu divjemu početju daje tudi to, če je svinja požrla svoje trebilo in je dobila slast po mesu ali pa če ranijo svinjo mladiči s svojimi ostrimi zobmi na sescih. Če se pripeti tak slučaj, je treba mladiče najprej poskropiti z žganjem, da se jih svinja ne loteva. Podivjani svinji je treba napraviti pa nagobčnik (torbo), da ne more popasti svojih mladičev. Tak nagobčnik kaže pod 13. Sesanje mladičev je treba nadzorovati in s potrpežljivostjo pripraviti svinjo tako daleč, da vzljubi mladiče. Čez teden dni se utegne svinja privaditi in postati zopet krotka. Torbo je napraviti iz bote od škornja (golenice) in privezati dosti trdno najprej za vratom in potem še s pasom za plečeti, da se ne sname. Torba bodi nekaj malega daljša kakor rillec in toliko ohlapna, da žival lahko s torbo žre. — n.

Vprašanje 40. Na travniku se mi je zarastla neka vrste zel, ki jo imenujejo pri nas bradovičjek, ki ni nič vredna za krmo. Travnik je v mokrotni legi in ga ni mogoče preorati. S čim bi se uničila ta zel? (I. U. v P.)

Odgovor: Na ogled priposlana rastlina je v resnici bradovičnik ali kakor ji tudi pravimo ostra homulica. Kaj pa, da ni nič vredna, ne po svojem pridelku, ne po svoji vrednosti. Tako porastle prostore je treba do dobrega z brano razpraskati, da se homulica po možnosti zatre in odstrani. Po tem prostoru naj se poseje dobrega travnega semena in detelje. Seveda je treba take travnike tudi dobro gnojiti, da si opomorejo trave in detelje. Ker je lega vlažna, se priporoča na jesen tudi gnojenje z apnom. V ostalem bi se pa z osuševanjem največ doseglo v korist takim travnikom. — n.

Vprašanje 41. Nameravam njivo vrodu ob Savi pustiti za travnik in obsejati z lucerno in ovsem. Kaj naj dodam detelji še za primes? Zemlja je glinasta in rahla. Kdaj naj sejem? (M. M. v D. pri Lj.)

Odgovor: Vaše vprašanje ni prav jasno, ker govorite najprej o njivi vrodu, potem pa o glinasti in rahli zemlji, kar se tudi ne vjema. Tudi ni lucerna nobena primerna detelja ne za travnike, ne za razne travne zmesi. Če hočete sejati lucerno na tisto njivo in si od nje obetate posebnega uspeha pri ondotnih prilikah, potem bi bili pasja trava ali pa francoska pahovka edini travi, ki bi jih kazalo primešati. Za mernik posetve bi bilo primešati 1 kg pasje trave. Opozarjamo Vas pa, da se v rasti in košnjah nobena ne vjema z lucerno, ki je vse bolj hitre rasti in daje po ugodnih legah in zadostrem gnojenju po 4 do 5 košenj na leto. Zaraditega lucerno najrajše samočisto sejemo. Čas setve je sedaj in do sredi maja. — n.

Vprašanje 42. Koliko odstotkov apna ima razklejena kostna moka, koliko rudniški superfosfat in koliko kostni superfosfat? (F. V. v Z.)

Odgovor: Razklejena kostna moka in kostni superfosfat imata povprečno 30% apna, rudniški superfosfat pa 23 do 25%.

Vprašanje 43. Ali se sme razklejena kostna moka mešati s kaljevo soljo in z apnovim dušikom? (F. V. v Z.)

Odgovor: Kaljeva sol se lahko meša z vsemi gnojili, apnovega dušika pa ni mešati z razklejeno kostno moko.

KMETIJSKE NOVICE.

Stolpi za spravlanje krme. V zadnjem času so začeli izdelovati lesene stolpe za stiskanje in shranjenje zelene krme. Namesto, da se seno posuši na solncu, ga v zelenem stanju tlačijo v visoke — stolpom podobne — lesene kadi, da se v njih konzervira. Prej so delali stisnjeno in sladko zeleno klajo prosto v štirioglatih kupih nad zemljo, pozneje v cementnih jamah v zemlji in sedaj tudi že v lesenih visokih kadah nad zemljo, slično kakor tlačimo pri nas kislo repo ali zelje, le s to razliko, da se tukaj zelena in pol ovela trava ne skisa, ampak ostane sladka. Ves način takega spravlanja krme se izvaja zaenkrat seveda le na posameznih večjih posestvih. Brez dvoma se prihrani s tem mnogo stroškov za vsakoletno sušenje. Po drugi strani se dobi krma, ki je okusna in jo goveja živina rada žre. Seveda so tudi stroški za nabavo takih stolpov veliki. Ko dobimo slike, hočemo o tem kaj več priobčiti.

Ljubljanski jesenski velesej. V nekaj mesecih, med 15. in 25. avgustom, bo prestolnica Slovenije, naša bela Ljubljana, zopet stala v središču kupčijskega in družabnega zanimanja. Skoro 40.000 m² obsegajoče sejmišče, na katerem stoji 7 velikih razstavnih paviljonov in preko 60 manjših razstavnih privatnih zgradb, bo četrtič odprlo svoja vrata, da vsemu svetu pokaže proizvode jugoslovanske industrije in jugoslovanske obrti. V posebnih ekspozicijah pa bodo na upogled tudi produkti obrtne pridnosti cele vrste drugih držav, ki stoje z Jugoslavijo v ozkih trgovskih stikih. Ne samo naša domovina, ampak kakor dokazujejo poročila velesejskih častnih zastopnikov v inozemstvu, tudi to z naraščajočim zanimanjem in priznanjem zasleduje uspešno delovanje in razvoj ljubljanskih vzorčnih velesejmov, ob katerih otvoritvi pred tremi leti je marsikdo dvomljivo zmajeval z glavo. Danes je vsakdo uverjen, da so velesejmi poučni ne samo za odjemalca, ampak tudi za pridobitveno-gospodarske kroge, ker ravno velesejmi dajejo v največji meri izpodbudo za uspešno pridobivanje. Na vzorčnih velesejnih zamore vsakdo, ki je pazljivo zasledoval razvoj ljudskih potreb, ugotoviti, katerih izdelkov ne izdelujemo doma, bodisi da takih predmetov ne vidiš na sejmu, bodisi da so take izdelke baš zadritega razstavili samo tuji. Kdor začne proizvajati tak izdelek, po katerem ljudstvo živahno povprašuje in ki ga doslej naša industrija in obrt še ni vrgla na trg, bo imel takoj dovolj odjemalcev in lep zaslužek. Velesejmi so kažipot k narodnemu blagostanju.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Razstava gospodinske šole v Repnjah. 13. in 14. aprila je priredila gospodinska šola v Repnjah ob zaključku 6 mesečnega gospodinskega tečaja zelo uspešno razstavo ženskih ročnih del in vsega, kar spada h kuhinjski umetnosti. Izdelava razstavnih izdelkov je bila nad vse lična. Vsaka gojenka gosp. tečaja — sama kmečka dekleta — se je kolikor največ mogoče potrudila z dovršeno izdelavo. Izmed perila je bilo razstavljeno vse, kar potrebuje človek v svojih prvih mesecih in kot

odrasel. Po stenah pa je bilo razobešeno vsepolno prav vzorno izdelanih otroških in ženskih oblek. Med kuharskimi izdelki pa od najnavadnejših rezancev do najfinejšega, v vseh mogočih oblikah izdelanega peciva. Na posebnem prostoru so bili kuharski izdelki iz sadjarstva in zelenjadarstva, kakor: sadni sokovi, marmelade, kompoti, gobe v kisu, grah, fižol itd. Največ truda pri tako vzorno in s sijajnim moralnim uspehom prirejani razstavi je imela seveda voditeljica gospodinskega tečaja častita sestra Hedvika, zato pa — od mnogoštevilnega ljudstva, ki je z največjim zanimanjem posetilo razstavo — tudi največjo hvalo in zahvalo. Le pogumno naprej!

Kmetijsko-gospodinska šola v Smihelu je zaključila svoj letošnji tečaj dne 15. aprila. Ob tej priliki je priredila prav poučno razstavo za ročna dela in za kuhinjske izdelke. Razstavljeno je bilo razno žensko in moško perilo, posteljno perilo, prevleke in žimnice, pa tudi cele obleke. Prav zanimiva in poučna so bila tudi izvršena dela s krpanjem obleke in perila, z zašivanjem nogavic itd. Po drugi strani smo občudovali različno pecivo, od preproste peke kruha do najfinejših tort in razne druge izdelke in konzerve. Videlo se je na vsem, v kako večjih rokah se odgajajo dekleta za svoj bodoči poklic in koliko lepega uspeha se je doseglo v primeroma kratkem času. Letošnji šestmesečni tečaj je obiskovalo 23 deklet. V šoli so se poučevale v vseh tistih vednostih, ki so kmetijski gospodinjini predvsem potrebne. Poleg gospodinjstva in kmetijstva so se učile seveda tudi še v splošno izobraževalnih predmetih, kakor: pisanju, računstvu in knjigovodstvu. Izmed kmetijskih predmetov se je jemalo živinorejo, mlekarstvo, vrtnarstvo in uporabo sadja. Te predmete sta poučevala gg. Malasek in Simončič, strokovna učitelja z Grima. Zaključna šola se je udeležil s primernim nagovorom kmetijski svetnik g. Skalicky. Prihodnji tečaj bo trajal zopet vse leto.

OCENA KNJIG.

Glasnik ministrstva poljoprivrede i voda. Ta službeni organ je izšel v 5. številki pod uredništvom načelnika odeljenja za vinogradarstvo in vočarstvo P. T. Todoroviča. Glasnik vsebuje med drugim zakon o zavarovanju posetev in pridelkov pred točo, pravilnik o dajanju predujma in pomoči oškodovanim po toči, pravilnik o uredbi državnih kobilarn, pravilnik o oddaji državnih zrebcev v zasebno rejo in plemensko rabo, poročilo o konferenci proizvajalcev in porabnikov umetnih gnojil, pravilnik, učni program in načrt vrtnarske šole v Novem Sadu. Ta zvezek Glasnika stane 10 Din in se lahko naroča pri ministrstvu poljoprivrede i voda.

„Poljoprivredni Glasnik“ je velik ilustrovan kmetijski list, ki izhaja po dvakrat na mesec na 16 straneh in prinaša razne uspele ilustracije iz praktičnega kmetijstva. Vsaka številka vsebuje zanimive in poučne članke prvih strokovnjakov. Letna naročnina znaša za poedince 130 Din in za udruženja, čitalnice, društva, itd. pa 160 Din. Številka 7. od 1. aprila t. l. ima sledečo vsebino: Što čemo sa svinjskom kugom? — Kratek pregled češkoslovačke zemljeradnje. — Pozne sorte kukuruza južnih oblasti. — Za unapredjenje uljarske industrije na našem Primorju. — Nova mašina za obradu zemlje. — Beliške. — Uspulun. — Kininovo drvo. — Vreme bremenosti kot životinja i ležanja kot ptica. — Obolevanje stoke hranjene kljalim krompirom. — Uništavarje buhača. — Džubrenje vočnih drveta. — Slabe noge kot piliča. — List je tiskan deloma v cirilici, deloma v latinici. Uredništvo se nahaja v Novem Sadu, Petra Zrinjskoj 2. — Priporočamo list v interesu napredka našega kmetijstva.

Državne trošarine. V založbi trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani je izšla te dni poljudna razprava

o trošarinskih predpisih izpod peresa odličnega strokovnjaka gospoda Maksa Kostanjevca, višjega finančnega svetnika v Ljubljani. Gospodu pisatelju se je v polni meri posrečilo izpolni težko nalogo, da v poljudni obliki nudi vsakomur pojasnilo v zamotanih trošarinskih predpisih, v kateri je orientacija tem težja, ker se postopoma izenačujejo. Posebno vrednost pa ima razprava v tem, da izčrpno pojasnjuje na eni strani pravice, na drugi strani pa dolžnosti, ki jih nalagajo strankam trošarinski predpisi. Knjiga, ki je za svoj obseg in eminentno važnost za gospodarske kroge jako po ceni — izvod velja le 10 Din — se dobiva v vseh večjih knjigarnah ter pri založniku Trgovski in obrtniški zborščici v Ljubljani.

Od maslinjaka do uljarnice, spisal Marko Marčič, je naslov brošurice, ki se glasi v našem prevodu „od oljke do oljarne“. Brošurico je izdal Kmetijski oddelek pokrajinske uprave v Splitu. Poljudni spis obdeluje najprej rodovitnost oljke in njeno vzgajanje, trgatvev oljk, sortiranje in pranje oljk in nazadnje spravljane oljk v shrambe.

Nova revija. Z novim letom je začela izhajati pod imenom „Bankarstvo“ nova revija, ki se označuje sama za jugoslavensko privredno revijo. V svojem oklicu si je postavila za svoje splošno vodilo: Interesi posameznika morajo biti podrejeni interesom skupnosti, a interesi domovine morajo biti nad vsem in nad vsakomur. „Bankarstvo“ razpravlja o vseh aktualnih gospodarskih pojavih, posebno pa o problemu kapitalizma, bankarstva, denarja, državnih financ. Podjetje izjavlja, da je izven vsake politične organizacije. Doslej sta izšla že dva zvezka za januar in februar z jako zanimivo in aktualno vsebino. Revija prinaša tudi slike in izhaja mesečno. Glavna redakcija in administracija: Bankarstvo, Zagreb, Marovska ulica 30/l.

DRUŽBENE VESTI.

Štiridesetletno sotrudništvo pri „Kmetovalcu“. S 1. majem t. l. poteče 40 let, odkar je začel sodelovati pri tem listu kmetijski svetnik **V. Rohrman**, ki je takrat nastopil službo pristava na bivši vikarski in sadjarski šoli na Slapu pri Vipavi. Spisal je v tej dolgi vrsti let številne članke in jih podpisaval ali s polnim imenom ali s kakim drugim znakom ali pa objavljaval tudi brez vsakega podpisa. Ves ta čas do zadnjega je sodeloval brez vsakega honorarja. V zadnjem času oskrbuje obenem tudi uredništvo „Kmetovalca“.

URADNE VESTI.

VABILO

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.

2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. l. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijskih družb, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Češnjica v Bohinju, v nedeljo, 18. maja 1924. ob polštirih popoldne v hiši načelnika v Češnjici;

Gornja Ponikva, v nedeljo, 18. maja 1924. po jutranji službi božji v šoli;

Konjice, v nedeljo, 18. maja 1924. ob treh popoldne v prostorih Okrajne hranilnice;

Koroška Bela, v nedeljo, 18. maja 1924. ob treh popoldne v cerkveni hiši, 34;

Kot, v nedeljo, 1. junija 1924. ob polosmih zjutraj v „Društvenem domu“;

Loški potok, v nedeljo, 18. maja 1924. ob treh popoldne v „Društvenem domu“;

Ormož, v nedeljo, 18. maja 1924. ob devetih dopoldne v kletarski gostilni;

Otovec, v nedeljo, 18. maja 1924. ob desetih dopoldne v gostilni Jakoba Vrščaja, Otovec, 18;

Ribnica na Dolenjskem, v nedeljo, 18. maja 1924. ob polosmih zjutraj v prostorih Hranilnice in posojilnice v Ribnici;

Ribnica na Pohorju, v nedeljo, 25. maja 1924. ob osmih zjutraj v gostilni Josipa Petruna v Ribnici na Pohorju;

Smlednik, v nedeljo, 18. maja 1924. ob štirih popoldne v Hrašah, 20;

Sora, v nedeljo, 18. maja 1924. takoj po jutranji sv. maši v šoli;

Sostro, v nedeljo, 18. maja 1924. ob treh popoldne v „Društvenem domu“;

Štrekļevcevec, v nedeljo, 18. maja 1924. ob dveh popoldne v osnovni šoli;

Trbovlje, v nedeljo, 18. maja 1924. ob osmih zjutraj v šoli v Trbovljah 2;

Vače, v nedeljo, 18. maja 1924. ob osmih zjutraj v kaplaniji;

Vodice, v nedeljo, 18. maja 1924. ob štirih popoldne v hiši načelnika, 44.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 170, v M. 4 glav.):		
par dobrih konj		20,00 do 25,00
Voll in krave (prigon v Lj. 48, v M. 290 glav):		
1 kg žive teže I.	13,50	13,-
1 „ „ II.	12,50 do 13,50	12,- do 13,-
1 „ „ III.	11,- do 12,50	10,- do 12,-
1 „ „ krave, klobazarice	8,- do 9,-	7,- do 8,50
Teleta (prigon v Lj., v M. 10 glav):		
1 kg žive teže	—	—
Prasiči (prigon v Lj. 183. majhnih pujskov, v M. 374 glav):		
1 komad 6—8 tednov stari	425,-	250,- do 700,-
1 „ 3—4 meace	—	500,- do 625,-
1 „ 5—7	—	800,- do 900,-
1 „ 8—10	—	1050,- do 1125,-
1 „ enoletni	—	1350,- do 1450,-
1 kg žive teže, pitani	—	15,- do 19,-
1 „ mrtve	—	22,50 do 25,-
Kože:		
1 komad konjske kože	—	150,- do 225,-
1 kg goveje kože	—	17,50 do 20,-
1 „ telečje kože	—	30,- do 32,50
1 kg prasičje kože	—	12,50
1 „ gornjega uanja	—	120,-
1 „ podplatov	—	80,- do 125,-

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, piščanec	25,-	35,-
1 „ kokoš	30,- do 70,-	10,- do 65,-
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	3,- do 3,50	3,50 do 4,-
1 „ smetane	—	12,- do 16,-
1 kg čajnega masla	70,-	—
1 kg surovega masla	50,- do 55,-	48,- do 50,-
1 „ bohinjakega sira	50,- do 60,-	—
1 „ sirčka	12,-	6,- do 9,-
1 jajce	1,- do 1,25	1,25 do 1,50
Žito in drugo:		
1 q pšenice	385,-	350,-
1 „ rži	375,-	325,-
1 „ ječmena	385,-	300,-
1 „ ovsu	425,-	300,-
1 „ prosa	425,-	350,-
1 „ koruze (nove, sušene)	310,-	300,-
1 „ ajde	325,-	300,-
1 „ fižola, ribničan	800,-	—
1 „ fižola, prepelničar	800,-	—
1 „ krompirja	150,- do 175,-	100,- do 150,-
Krma:		
1 q sladkega sena	125,- do 150,-	87,- do 95,-
1 „ listega sena	75,-	—
1 „ slame	75,- do 100,-	62,50
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	170,- do 190,-	200,-
„ mehkih	100,-	175,-